

1^η Ενότητα: Φθογγολογικά στοιχεία

(Αρχαία Ελληνική Γραμματική, §§ 35-43)

❶ Να βάλετε τόνο στην παραλήγουσα των παρακάτω λέξεων παίρνοντας υπόψη τους βασικούς κανόνες τονισμού:

ὁ κηπος	οὔτοι	ὅποιοι	μνησθηναι (απαρ.)
οἱ κηποι	τουτων	ποιησαι (απαρ.)	ζωμεν
τοῖς κηποις	αὐτη	μειναι (ευκτ.)	δωρον
τοσουτοι	δηλος	πλειστοι	δωροις
τοσουτους	δηλοι	πλειστων	δωρφ
τοσαυτη	οἰκοι (επίρρ.)	οἴκου	δωρου
μοιρα	πειρωμαι	μητε	ηύρον
μοιραι	εἶλεν	ὥσπερ	οἶμοι (επιφ.)
χωραις	εἶδος	γνωναι (απαρ.)	οἶμαι
ούτω	ἐπιμελεια	γνωμη	ποιει (προστ.)

❷ Να βάλετε τόνο όπου είναι απαραίτητο:

1. Πανταχου τῷ νεφ κοσμφ ἀσφαλῆς ἡ σιωπη.
2. Ἡ ἀχαριςτια μάλα δικαιως ἦν μισητη τοις Περσαις.
3. Εἷς ἐστι δουλос της οἰκίας ὁ δεσποτης.
4. Ω Ζευ καὶ Ἀθηνα καὶ Ἀπολλον, δότε μοι ἀρετην ψυχης καὶ ἡσυχιαν βιου.
5. Τους ευ ποιουντας ἀντευεργετειν πανταχου νομιμον ἐστιν.
6. Ὁ βασιλευς εφη τους Λακεδαιμονιους μη ἐρωταν ὅποσοι εἰσιν, ἀλλα που εἰσιν οἱ πολεμιοι.
7. Οἱ θεοι καὶ καλον καὶ κακον πλουτον τοις ναυταις παρεχουσιν.
8. Σπαρτιαται δόξης καὶ τιμης ἐρασται εἰσιν.
9. Ἐφοβειτο τὰς μελισσας.
10. Πως ἂν ἄριστα τὰς πολεις οἰκησαι;

❸ Να βάλετε τόνο όπου είναι απαραίτητο:

1. Ἡ ἀρετὴ ἀπλην καὶ βεβαιαν ὁδὸν του βιου ὑποδείκνυσι.
2. Ἡ θεοσέβεια ἐστὶν ἀρχη της σοφιας.
3. Πασα δυναμις καὶ πας πλουτος ὑπείκει τῇ ἀρετῇ.
4. Ἡ της ἀρετης κτησις μονη βεβαια ἐστι καὶ ἀθανατος.
5. Παχεια γαστηρ λεπτον οὐ τικτει νουν.
6. Ἀλωπηξ ἐν παγιδι ληφθεισα καὶ ἀποκοπεισης της ούρας διαδρασα ἀβιωτον ὑπ' αἰσχυνης τον βιον ἤγειτο.
7. Ἡ γλωσσα πολλους εἰς ὀλεθρον ἤγαγεν.
8. Βραχεια τερψις ἡδονης ἀθεμιτου.
9. Ἀγησιλαος οὐκ ἂν ποιησαι (ευκτ.) ταυτα.
10. Οὐ βουλονται ποιησαι (απαρ.) ταυτα.

4 Να βάλετε τόνο όπου λείπει, με βάση τους κανόνες της έγκλισης τόνου:

γέροντος τινος	εἰ τις βούλεται	φίλοι τινες
φασι τι	προσέταξε μοι	ὁ λέγων τι σοι
ἄνθρωποι ἔσμεν	φίλοι εἰσὶ	ἀρετὴ ἔστι
εἰ γε δεῖ	οὐ συμφέροντα γ' ἐκείνοις	ἂν διαρραγῶσι τινες
ἄλλαι δέ τινες	δεσπότης ἔστι	ἐκεῖ μὲν γάρ ἔστι
τί ἐστι τὸ ὅσιον	εἴπερ τις	ὅπως ἂν ποτε
οἱ τε ἄλλοι	οὐ γὰρ οἶον τε	ὀρώντα τι
εἰ τινες	ἤκουσι τινες	ὥς φατε ὑμεῖς
παρ' ἐκείνοις εἰσὶ τιμαί	λέγοντα τι	ὁ τε ἄρχων
οὗτοι τε ἐζητοῦντο	ἀπόδος μοι τὰ πορθμεῖα	ἄξιον ἔστι

5 Να βάλετε το πνεῦμα που πρέπει στις λέξεις της δεξιάς στήλης, αφού συμπληρώσετε πρώτα με δασύ ή ψιλό σύμφωνα το κενό των σύνθετων λέξεων της αριστερής στήλης (αν βάζετε φ ή θ, η λέξη παίρνει δασεία):

ἀ _ οπλίζω (π, φ)	οπλίζω, οπλίτης, όπλον
κα _ αιρῶ (τ, θ)	αιρῶ, αιροῦμαι, αίρεσις
ἀ _ αίμαξις (π, φ)	αιμα, αιματώδης
ἐ _ αρμόζω (π, φ)	αρμόζω, αρμός, αρμονία
ἀ _ ηγοῦμαι (π, φ)	ηγοῦμαι, ηγεμών, ηγήτωρ
ὕ _ αρπάζω (π, φ)	αρπάζω, αρπαγή
με _ επόμενος (τ, θ)	έπομαι
ὕ _ έρπω (π, φ)	έρπω, ερπετόν, ερπύστρια
ἄ _ εσις (π, φ)	ίημι
κα _ ησυχάζω (τ, θ)	ήσυχος, ησυχία
ἀ _ είργω (π, φ)	είργω, ειρκτή
κα _ ημερινός (τ, θ)	ημέρα, ημερήσιος, ημεροδρόμος
ὕ _ ήλιος (π, φ)	ήλιος, ηλιακός, ηλιότροπος
ὕ _ ίσταμαι (π, φ)	ίσταμαι, ιστάμενος
κα _ ίσταμαι (τ, θ)	ίσταμαι, ιστάμενος
ὕ _ έστη (π, φ)	εστην
ἀ _ ορμῶμαι (π, φ)	ορμή, όρμος, ορμητήριο
κα _ ελκύω (τ, θ)	έλξις, ελκυστικός
ἀ _ οσιώνομαι (π, φ)	όσιος, οσιότης
κα _ ιερώνω (τ, θ)	ιερός, ιερεύς